

iritzia

gaurko...

...elkarriketa

Gotzon Toral

• EHUKO IRAKASLEA ETA IDAZLEA •

«Tertuliek iritzi publikoan eragin izugarria dute»

Duela gutxi argitaratu da Toralek irritati tertulien gainean atera duen liburua.

■ Zerk bultzatu zaitu irritati tertulien gainean go-goeta hori egitera?

Beno, liburua tesi baten laburpen bat da azken batean. Tesia zabaltzeko moduko ez da, eta zabaltzeko moduko zerbait egin nahi nuen. Komunikazio fenomeno hori gutxi ikertu dela uste dut; nola funtzionatzen duten tertuliek, zergatik duten halako arrakasta...

■ Zer iritzi duzu gaur egungo tertulien inguruan?

Ni kezkatzen nauena zera da, tertuliek nolabait informazioaren gunea bereganatu dutela. Horrek irratia- ren berezko izaera erabat aldatu du. Hau da, gero eta gehiago dugu iritzi intenziaduna eta askotan inprobisatua, eta askoz gutxiago egiaztatutako informazioa. A g i a n entretenigarriagoa izango da, baina ezagutza aldetik gabezia nabarmena dugu.

■ Eta haien eraginak nabarmena izaten jarraitzen du.

Hasieran pentsatzen zen irritati tertuliak moda baten ondorio zirela, eta desagertze bidean zirela. Baina oraindik indarrean direla ikusi ahal izan dugu. Kalendarie, tertuliez hitz egiten da, eta ez irratiaz orokorrean. Iritzi publikoan eragin izugarria dute. Jendearengan sinesgarritasun gehien eragiten duen medioa dela esango nuke.

Iban Arregi
DONOSTIA

...esaera

«Kattalin, Kattalin, auzoan hildako txerriak etxean koipe gutxi din»

...balkoia

Herri baten oihu historikoa presoen eskubideen alde

• MARTXELO OTAMENDI •

Euskal presoen eskubideen alde aurretik egindako ahalegin, jarrera, manifestazio, giza-bilkura, esparru politiko eta administratibo desberdinetako erakundeetako erabaki ofizial, agiri, baraualdi, gose greba, protesta ikusgarri, itxialdi eta herri oso bateko kreatiboei okurritutako ekintza guztiek dudarako izpirik uzten ez bazuten ere, atzo Bilboko kaleetan entzun zen karraxi isilak, aspaldi ez bezala jarrera politiko desberdinetako indarrak kalean elkarlanean jartzeaz gain, osterara ere garbi utzi du zein den preso- en alorrean herri honetako gehiengo sozial eta politikoaren nahia. Agerraldi historikoa izan zen atzokoa, Bilbon (Euskal Herrian ere idatz zitekeen) inoiz egin den handiena izan zelako eta deia, politikagintzan *euskal ikuspegi*az dihardutenen esparruan berreskuratzen ari den pluraltasunaren eta elkarlanaren eredu, zazpi alderdi politikoekin egin zutelako. Abertzaleak eta ez abertzaleak, Iparraldekoak eta Hegoaldekoak, zentro-eskuinekoak, zentro- ezkerrekoak eta ezkerrekoak.

• PSOEn 'koltxoia'

Bien bitartean Aznarren Gobernua eta eusten dion alderdia, PP, sapaia- ri begira, mobilizaio handiek biharamonean izaten duten krisia noiz iritsiko zain. Errukigarriagoa da oraindik PSE-EE alderdiaren jarrera: PPren gogortasunetik alboratzeko prest dagoen itxura egin, baina era berean, *estatu politikak* hala behartuta, PPren katibu. PSOEek ez du gaur egun autonomiarik gaztakaren konponbiderako proposamenetan.

Espainiako hauteskunde orokorre- i begira, ez du esparru horretako politika erabat PPren esku utzi nahi. Eta PPK behar du PSOEn *koltxoia* su-etenaz geroztik erakutsi duen zekenkeriari eusteko. *Guadalajarako eskandalua* da PSOEek PPri eskaintzen dion *koltxoia*ren ordaina. PPK badaki, preso- en eskubide defizitaren konponbidean, ezinezkoa lukeela aurrera segitzea Euskal Herriko gehiengo sozial eta politikoari PSOE, eta horrek bere esku duen inperio medioatikoa, gehituko balitzaio. Horre- gatik *oilartu* zitzaion ostiralean Espai- niako Gobernu-ko bozeramaile Pique Ibarretxe EAEko lehendakariari. Berdin zaio zer dioten Europako Parlemen- tuak, Eusko Legebiltzarreko Giza Esku- bideen batzordeak, nazioarteko zenbait erakundek eta, aste honetan jakin dugunez, Espainiako Justiziako hain- bat magistratuk eta fiskalek. PPK bere- an segitzen du, eta horrela segituko du *koltxoia*k, eguna joan eta eguna etorri, gainera datozkion kritikak leuntzen diz- kion bitartean.

• Eguneroko lanaren beharra

Atzoko manifestazio historikoaren ondoren «honen ondoren zer egin deza- kegu?» galdetuko diote askok bere buruari. Lanean segitu, ez dago beste erantzunik. Nor bere esparruan. Preso- en arazoa gizalegezkota da, ETAren su- etenarekin lotu behar ez dena. Komeni da gogoratzea su-etenaren aurretik ere gizalegezkota zela, baina su-etenarekin eskandaluzkoa da Espainiako eta Fran- tziako gobernu-ek preso- en giza eskubi- deekin egiten ari direna.

...pertsonaiak

MANUEL MARULANDA TIROFI- JO • Kolonbiako FARC Indar Armatu Iraul- tzaileko buruzagiak argi utzi du su-etena aldarrikatuko dutela bake elkarriketek aurrera egiten badute.

EDUARDO TXILLIDA • 75 urte bete ditu gaur euskal artista han- diak. 1999an albiste izango da eskulturgi- lea, Bilboko Guggen- heim museoak era- kusketa antolatuko duelako bere lanekin.

ABDULLAH OCALAN • Kur- distango Langileen Alderdiko buruzagiak EGUNKARIA-ri egin adierazpenetan, argi utzi du kurdien ara- zoa negoziaketa bidez konpondu beharra dagoela.

...datua

15 herritan ikusi ahal izango dira aurtengo Zuberoako maskaradak. Idauze-Mendiko gazteek prestatu dituzte aurtengo maskaradak. Gaur izanen da lehen emanaldia.

...adierazpena

«Oso harro nago gure indar armatuek Iraken lortu dutenarekin»

• **Tony Blair**

Erresuma Batuko lehen ministroa

... seiko urrea

JEAN LOUIS DAVANT

Presoak Iparraldean ere

Lerro hauek agertu- ko direnean, pasa- tua dateke Bilboko manifestazioa: kale agerraldi erraldoia, itzela, duda barik. Zer oihartzun baduke Madri- len? Eta Parisen? Igande goiz honetan piztuko dut «Fran- ce-Inter» irratia. Pentsu dut hor aipatuko duela Mireille de Maresquier andere kase- tari txit airos, elegante, doto- reak (botzetik bederen, ho- rrelakoa dut asmatzen). Se- gur bezala nago, usaia- ko legez, Madrilgo toki apain batetik emanen dizkigula Euskal Herriko berriak, ego- kienak diren zigilu espai- niarzailez hornituak. Horre- la berandu gabe jakinen dut zein den Espainiako gober- nuaren iritzi ofiziala. Bestea, egiazkoa, obretatik asmatu

beharko dugu, be- rantxeago.

Momentuan se- gurik, ez du presa handirik erakusten Madril-eko bakerako bidean. Bilboko me- zu pizkorra entzu- nez, agian esnatuko da eus- kal preso- en alde. Nahi duela- rik badaki nola egin, GALEko buruzagi batzuk askatuz fro- gatu duen bezala.

Eta iparraldean zer? Ma- drilgoak elkor eta gogor badi- ra, Pariskoak autis- motik hurbil, ni beldur. Hemen ez

omen dixigu euskal arazorik, Espainia- ko afera triste bat duxu hori... *Non, messieurs-dames!* Esplika otoi zertaz dauden 74 euskal presoner Frantziako presondegi- tan, denak Eus- kal Herri- tik urrun, hurbilena Bordele ondoan? Ez direla guziak ipartarrak, egia da, baina zinez arte guti dakusat batzuetatik bertze- tatar: doi- doia paper mehe- ño baten lo- digoa, batzuk Errepublikako hiritar egiten gaituena, eta

besteak Erregeren sujet.

Frantziako buruzagi jako- binoak, eskuin ala ezkerre- koak, nola jalgi beren autis- mo suntzitzaleetik? Bada etsitzekoa ikusten delarik adibidez Nicole Pery baiones andere ministroa atzeraka euskal departamenduaren eskaeran: Inchauspe saia- tzen da, baina bakarrik uz- ten dute. Eurokarta ere beti gero-ko... Behin eta berriz ba- dirudi gutaz trufatzen direla gobernu-koak: bozak bil eta gero gibelaz itzul, Mitterrand zena bere denboran bezala, aski badugu joko zikin ho- rretarik!

Eta presoak? Helburu eta jomuga batzuen alde borro- ka egin dutelako daude pre- sondegian. Ber xedeak ditu- gu, irabazi arte.